

Nacionālajai elektronisko
plašsaziņas līdzekļu padomei
un ģ.cien. D. Ķezberes kundzei

LKA profesores emeritus
Annas Eižvertiņas

Vērtējums – recenzija

Saskaņā ar noslēgto līgumu (Nr.055/2018/U, 5.12.18.) par sabiedriskā pasūtījuma Re:TV izvērtēšanu, esmu noskatījusies 12 stāstus no nedēļas raidījumu cikla “Latvijas stāsti Simtgadei”, 10 raidījumus “100 recepšu Latvijas simtgadei” un 20 sižetus no raidījumiem “Nedēļa Latvijā”, kas arī ir sabiedriskais pasūtījums komerctelevizijām. Līgums paredz šo trīs ciklu vērtējumu par raidījumiem laika periodā no š.g. maija līdz decembrim.

Tā kā savā aizņemtībā neesmu regulāra televīzijas skatītāja, tad, lai izpildītu līgumā paredzēto vienošanos, biju “spiesta” nedēļas laikā noskatīties visu interneta arhīvos, kas nebija vienkārši, jo ne vienmēr visas saites bija aktivizētas.

Kopiespāids ir ļoti labs. Ir iespējams noformulēt raidījumu galvenās tēmas, kvalitātes līmeni un radītāju attieksmi. Iezīmējas būtiskas Latvijas vēstures tēmas, daba, darbi, kultūras procesa norises, cilvēki un viņu radošums, viņu apmierinātība vai neapmierinātība ar dzīvi.

Citiem vārdiem sakot, raidījumos redzam dzīvi visā tās daudzveidībā, daudzkrāsainībā. Var ieraudzīt vienu no sabiedriskā pasūtījuma nospraustajiem galvenajiem uzdevumiem – kas notiek Latvijā ārpus Rīgas reģiona. Izkristalizējas Latvijas cilvēku pozitīvisms un vēlme radīt gan jaunajiem, gan pieredzējušajiem Latvijas cilvēkiem, viņu rūpe par Latvijas attīstību un patriotisms. Lielākā vai mazākā mērā visi raidījumi ir valsts simtgades kontekstā un tās caurstrāvoti. Brīnišķīgi ir tas, ka no raidījumu – projektu autoriem un realizētājiem nejūt paviršību jeb ķeksīša ievilkšanu. Viņi spēj attēlojamus stāstus, notikumus izvērst dabiski, loģiski un mērķtiecīgi, vienā vārdā sakot, profesionāli. Uzteicama ir raidījumu veidotāju sadarbība ar stāstu un notikumu varoņiem, kuri sniedz intervijas ar pašcienu vai būdami darba procesā, parādot savas spējas, inovācijas (piemēram, tekstilmākslinieks Ritvars Točs no Madonas).

Jāpiemin arī raidījumu formu dažādība, audio – vizuālais iemiesojums, kuros ir brīnišķīgas Latvijas dabas ainavas un gaumīgs muzikālais noformējums. Jāuzteic arī žurnālisti, kas intervē vai stāsta stāstus, ievada sarunas, viņi jāuzteic par spēju atraisīt raidījumu varoņus no lieka

sasprindzinājuma. Īpaši gribu pieminēt Vidzemes televīziju, kurā skan perfekta latviešu valoda. Tehnisku “feileri” pamanīju tikai vienreiz un tas, iespējams, radies ievietojot raidījumu internetā.

Nejūtos tik zinoša televīzijas tehniskajā specifikā, tāpēc par šo jautājumu neņemos spriest. To pašu gribu teikt par skaitļiem, kas uzrāda visu trīs raidījumu auditorijas lielumu. Esmu ar dažiem skaitļiem iepazinusies un man šķiet, ka aizejošā gada karstajā vasarā, jūnija – jūlija mēnešos tie ir ļoti labi; figurē cipari – 71.74 un 114.12 tūkstoši; “Latvijas stāsti” – līdz 33 tūkstoši – “Nedēļa Latvijā”; arī “100 recepšu Latvijas simtgadei” jūlija karstumā, ar lielo notikumu – “Dziesmu svētki” ir piesaistījuši 57,68 tūkstošus skatītāju. Piedevām, raidījumam ir jau iepriekšējo gadu iestrādes.

Noslēdzot savus slavinājumus šiem trim raisījumu cikliem, apliecinu (savas saprašanas robežās), ka valsts sabiedriskais pasūtījums ir sevi attaisnojis. Valsts finansējums, kas bija piešķirts komerckanāliem, lai radītu valsts simtgadei veltītus raidījumus, nav iztērēts nelietderīgi un ir atnesis sabiedrisku labumu. Televīzijas skatītājs noteikti ir kļuvis izglītotāks mūsu Latvijas vēsturē, dažādās saimniecības nozarēs, kultūras procesos, izglītībā un galvenais – ir pārliecinājies par reģionu cilvēku mīlestību uz savu zemi, viņu vēlmi attīstīties un radīt. Domāju, ka šos raidījumus ir jēga turpināt tieši reģionu kontekstā – īpaši uzmanību pievēršot Latgales pierobežai, lai novērstu Latgales iedzīvotāju “peldēšanu” Krievijas informatīvajos ūdeņos.

“Latvijas stāsti”.

1. 12.05.2018. Kristīne Malēviča.

(Kuldīgā dzīvojošas ģimenes skaistā māte būdama juriste, nedzīvo garlaicīgi provinces pilsētā, bet liek lietā savu radošumu. Tas izpaužas floristikā un kulinārijā.)

2. 03.06.2018. Tenisa vēsture Latvijā.

(Tenisa attīstība Latvijā, panākumi. Treneri un viņu izaudzinātie čempioni.)

3. 24.06.2018. Jānis Atis Grāmatnieks.

(Dzīves ceļa meklējumi. Jānis sapņo un strādā.)

4. 26.08.2018. Ģirts Dzērve.

(Dzīves ceļa meklējumi. Atgriešanās dzimtas mājās “Drubazās”. Abavas senleja.)

5. 03.09.2018. Raiņa un Aspazijas trimdas laiks.

(Kultūras process – Rainoloģija. Literatūrzinātnieces Gundegas Grīnumas jaunā grāmata.)

6. 29.09.2018. Transports no pirmajiem spēkratiem līdz bezpilota auto.

(Nozares attīstība un perspektīva.)

7. 30.09.2018. Ritvars Točs.

(Absolūta inovācija no senču mantojuma)

8. 27.10.2018. Andris Grīnbergs – bedrīšakmeņu meklētājs.

(Kurzemes baseina pētnieks. Buses pilskalns. Senatnes liecības.)

9. 02.12.2018. Medicīna, ginekoloģijas nozare.

(Nozares attīstība un personības, kas iedvesmo – Melku dzimta)

10. 13.12.2018. Juris Urtāns un Latvijas pilskalnu pētniecība.

(LKA zinātniskā prorektora aizraušanās ar pētniecību rada grāmatas.)

11. 18.08.2018. Latvijas būvniecības vēsture.

(Latvijas būvniecības vēsture atklāj visas Latvijas vēsturi laikmetu griežos.)

12. 03.06.2018. Dobeles dārzkopības institūts. Augļkopības nozare.

(Pētera Upīša dibinātais institūts dzīvo un attīstās, selekcionē.)

“100 recepšu Latvijas simtgadei”.

- 1. 17.05.2018. Salacgrīva. Reņģes.**
- 2. 31.05.2018. Dženita Marinska no Kolkas raga “Ūši”.**
- 3. 12.07.2018. Solominu muiža.**
- 4. 26.07.2018. Ainas Šteinbergas maize.**
- 5. 09.08.2018. Senioru nams “Kalmes”.**
- 6. 23.08.2018. Silvas Ozoliņas skābputra Smiltēnē.**
- 7. 20.09.2018. Indra Āboliņa, Talsos.**
- 8. 06.10.2018. Jercēnu mednieki.**
- 9. 15.11.2018. Kaltenes klubs.**
- 10. 29.11.2018. Valmieras salāti.**
- 11. 13.12.2018. Diānas Barkānes Laimes pakavs.**

Secinājumi.

- 1) Bīrišķīgi ir tas, ka gatavojot piedāvātās receptes, iepazīstam konkrētā cilvēka dzīves un dzimtas stāstu;
- 2) Miera laikos latvietis badā nenomirs, jo viņam pieder viss dabas dotais, paša izaudzētais, senču atstātās zināšanas, radošums un gatavotprasme. Un šī gatavotprasme piemīt gan jaunam, gan vecam;
- 3) Reņģēdāju tauta tur cieņā reņģi. Kā teikusi Dina Čuba no Rojas – “reņģe – mūsu sudrabiņš”. Protam izcept dažādu maizīti. Iespējams, ka tikai latvieši zina un saprot, ko nozīmē skābputra siena laikā. Vīri prot medīt un pagatavot medījumu...un vēl, un vēl...un vēl...;
- 4) Latvietis vienmēr izliekas drusku nabagāks nekā ir patiesībā, jo...jāizdzīvo.

“Nedēļa Latvijā”.

1. 25.05.2018. Rūjienā zied sakuras.

(Brīnišķīgs stāsts par sakuras nokļūšanu Rūjienā un japāņu žurnālistu, kurš 1991. gadā nevarēja saprast, kā, barikādēs, sēžot pie ugunsкура, dziedot dziesmas un dzerot t'eju, iespējams atgūt brīvību un valsts neatkarību.)

2. 26.05.2018. Staiceles papīrfabrika.

(Iedzīvotāju iniciatīva atjaunot 1896. gadā celto un šobrīd 10 gadus nestrādājošo papīrfabriku, lai tajā “atgrieztos dzīvība”.)

3. 26.05.2018. Rīga – Liepāja.

(Kļūstam bagātāki, varam atļauties lidot.)

4. 09.06.2018. Mareks Kaminskis Ogrē.

(Kurš gan šobrīd nezin Andri Dambi...Kā teikusi Vaira Vīķe – Freiberga: – “Mēs varam!”)

5. 16.06.2018. Policijas auto jauna identitāte.

(Par šo sižetu man komentāru nav.)

6. 16.06.2018. Medus Piebalgā.

(Kalnainās Piebalgas “Upmaļos” pirmo ražu šogad biškopsis ievāc 20. maijā – vispasaules Bišu dienā.)

7. 30.06.2018. 4 ASV karavīri no Lielvārdes.

(Valsts aizsardzība. 4 ASV karavīri, kuriem ar dienestu vien nepietiek.)

8. 30.06.2018. Liepājas Sv.Trīsvienības katedrāle.

(Kultūra. Atjaunojam dievnamus kopā ar poļu restauratoriem.)

9. 30.06.2018. Talsu domes priekšsēdētāju nomaīņa.

(Demokrātijas procesi realitātē.)

10. 07.07.2018. Daugavpils reģionālā slimnīca.

(Veselības aprūpe.)

11. 28.07.2018. Valdgales ugunsgrēks.

(Dabas aizsardzības tēma.)

12. 11.08.2018. Balkonu jautājums Daugavpils pilsētā.

(Kurš nostiprinās balkonus Daugavpils daudzdzīvokļu mājā? Vai tiešām arī Daugavpilī namu apsaimniekotāji iekasē naudu remontiem, bet balkonus neremontē?)

13. 11.08.2018. “Trušmīļu skola”.

(Ētiskā un estētiskā audzināšana.)

14. 18.08.2018. Sabile un bērnu brīvais laiks.

(Labi darbi sargā bērņus.)

15. 06.09.2018. Strenču novada lielie mežu masīvi.

(Strenču novada inovatīvā ideja tūrisma attīstībā.)

16. 16.09.2018. Rudens talka Mērsragā un Rojā.

(Dabas aizsardzība. Jaunā paaudze stāda priežu jaunaudzi kāpās.)

17. 13.10.2018. Jēkabpils Valsts ģimnāzija.

(No Ķīnas atbraukusī skolotāja Hu Tiān priecājas par Jēkabpils ģimnāzijas zinātkāri un sekmēm un Jēkabpils iedzīvotāju atsaucību un labestību.)

18. 13.10.2018. “Homo Novus” Talsos.

(Māksla vajadzīga ne tikai rīdziniekiem.)

19. 20.10.2018. Ainažos būs četri alkohola tirzniecības veikali.

(Latvieši pelna uz igauņu un somu vājību rēķina.)

20. 13.11.2018. “Sēnīte” atdzimst.

(Neparasta “Liepkalnu” saimnieka iniciatīva.)

21. 26.11.2018. Cēsu Hakatons.

(Draudzīga latviešu un igauņu jauniešu – potenciālo uzņēmēju sacensība inovāciju meklējumos kokapstrādes jomā.)

P.S. Ne visi raidījumu skatīšanās datumi atbilst Re: TV raidlaikiem, jo dažu labu atradu interneta komerckanālu arhīvos.

LKA profesore emeritus

Anna Eižvertiņa

17.12.2018.